

Miesiąc z prawnego punktu widzenia

Żeby mieć, trzeba wiedzieć

CZY niemieccy wypędzeni będą mogli skutecznie dochodzić swoich roszczeń odszkodowawczych przeciwko Polsce przed Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości w Luksemburgu?

Zarówno w doktrynie polskiej, jak i niemieckiej nie wyklucza się pozytywnej odpowiedzi na to pytanie, ale od razu zgłaszane jest istotne zastrzeżenie: Jeśli Polacy dobrze policzą swoje szkody wyrządzone im przez Niemcy hitlerowskie, może okazać się, że to nie Polska Niemcom ma coś wypłacić, lecz odwrotnie. Tylko jeden warunek: Polacy muszą być do tego odpowiednio przygotowani, tzn. powinni dysponować udokumentowanym rejestrem szkód. Tymczasem polski rząd zamiast przygotować taki rejestr, zdaje na ocenę negatywną egzamin z elementarza prawa unijnego, tzn. interpretuje zasadę neutralności własnościowej z art. 295 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w oparciu o dyrektywę wykładni językowej, wrywając treść tego przepisu z kontekstu systemowego. Przedstawiciele polskiego rządu pomijają przy tym orzecznictwo luksemburskie na podstawie tego przepisu wydane. Tymczasem w systemie prawa unijnego orzecznictwo ETS zajmuje zgoła inną pozycję niż np. orzecznictwo polskiego Sądu Najwyższego w systemie prawa polskiego. O tym jaki ma to związek z roszczeniami niemieckich wypędzonych, piszemy w opinii prawnej zamieszczonej w niniejszym numerze „GS”.

W UE mamy do czynienia z nowym zjawiskiem, z punktu widzenia tradycji kontynentalnej, a mianowicie: Z prawem sędziowskim. Orzecznictwo luksemburskie jest częścią pierwotnego prawa unijnego (wspólnotowego). Musimy to wiedzieć, jeśli chcemy mieć korzyść z członkostwa. Tym bardziej musi to wiedzieć kraj, który ma ambicje posiadania w Radzie UE prawie tyle głosów, co Niemcy czy Francja.

Waldemar Gontarski

RÓŻNE WIADOMOŚCI

Sąd Apelacyjny w Szczecinie od 1 stycznia 2005 roku

Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z 17 grudnia 2003r. stworzono podstawy dla utworzenia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie. Właściwością miejscową sądu objęto obszary właściwości sądów okręgowych w Gorzowie Wielkopolskim, Koszalinie i Szczecinie. Rozporządzenie wejdzie w życie 1 stycznia 2005 r.

Nowe sądy w opinii KRS

Krajowa Rada Sądownictwa po zapoznaniu się z przedstawionymi do zaopiniowania projektami rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości:

- w sprawie utworzenia sądów rejonowych w Miliczu, Mrągowie, Rykach i Wschowie oraz zmiany rozporządzenia w sprawie sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości,
- w sprawie zniesienia i utworzenia niektórych sądów grodzkich oraz zmiany rozporządzenia w sprawie utworzenia sądów grodzkich,
- zmieniającego rozporządzenie w sprawie utworzenia sądów pracy i sądów ubezpieczeń społecznych,
- zmieniającego rozporządzenie w sprawie utworzenia sądów gospodarczych,
- zmieniającego rozporządzenie w sprawie określenia sądów rejonowych prowadzących księgi wieczyste,

nie zgłasza do nich zastrzeżeń, z wyjątkiem proponowanych rozwiązań, dotyczących zmiany przynależności miejscowej Sądu Rejonowego w Elku i podporządkowania go Sądowi Okręgowemu w Suwałkach.

W tym zakresie, stanowiącym odstępstwo od przyjętej i akceptowanej także przez Radę zasady zgodności granic właściwości sądów okręgowych z granicami województw, wyraża opinię negatywną. Odstępstwo od tej zasady powoduje

bowiem, wielokrotnie wskazywane, ujemne skutki dla prawidłowego funkcjonowania jednostek wymiaru sprawiedliwości oraz ich koniecznego współdziałania z innymi organami, jak policja, administracja publiczna i samorządy, a w efekcie do zakłóceń w funkcjonowaniu struktur Państwa.

Rada zauważa, że uzasadnienie projektu rozporządzenia w tej sprawie nie zawiera szczegółowej i przekonującej argumentacji, która przesądziła o zamiarze podporządkowania Sądu Rejonowego w Elku, położonego w województwie warmińsko-mazurskim, Sądowi Okręgowemu w Suwałkach w województwie podlaskim. Jeżeli zachodzi potrzeba poprawy dostępu do sądu dla mieszkańców powiatów elckiego, oleckiego i goldapskiego, to możliwe do rozważenia są inne rozwiązania, jak np. utworzenie wydziałów zamiejscowych Sądu Okręgowego w Olsztynie.

Praktyki studenckie w Biurze RPO

O praktyki w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich mogą ubiegać się studenci wydziałów prawa IV i V roku na podstawie skierowania z uczelni, pisma polecającego od promotora (w przypadku osób zbierających materiały do prac magisterskich). Student składa podanie o umożliwienie odbycia praktyki, określa swoje zainteresowania dziedzinami prawa, dogodny dla siebie termin praktyki, przedstawia dokonania pozanaukowe, np. działalność w poradni prawnej, organizacjach społecznych. Po uzyskaniu zgody na odbycie praktyki zawierana jest umowa pomiędzy Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich a uczelnią.

Zgłoszenia przyjmowane są przez cały rok – terminy praktyk uzgadniane są na bieżąco. Praktyki trwają dwa tygodnie, w zespole merytorycznym student wykorzystuje swą wiedzę w pracy zespołu – pod nadzorem opiekuna.

Informacja o praktykach: **Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Aleja Solidarności 77, 00-090 Warszawa, tel. (0...22) 551 77 19, faks: (0...22) 827 64 53.**

gs